

Voorstel aan het dagelijks bestuur

datum DB	14 oktober 2025
agendapunt	3.3
openbaar	Ja
openbaar vanaf	26 oktober 2025
steller/cluster	Laura Brugman (Watersystemen) / Job Meijer (HWBP)
datum DT	15 september 2025
datum PHO	22 september 2025
portefeuille(s)	Arnold Jansen / Jeroen Achten
bijlage(n)	1. Vastgesteld Voorkeursalternatief Thorn-Wessem van 16 maart 2021 2. DB besluit Adaptief Bouwen. 15 april 2025 3. Wijzigingen ten opzichte van het vastgestelde VKA 4. Ontwerp projectbesluit dijkverbetering Thorn-Wessem 5. Ontwerpbesluit wijziging werkingsgebieden Waterschapsverordening Thorn-Wessem
zaaknr.	2022-Z7736
documentnr.	WLDOC-341772369-6484

Onderwerp

Ontwerp projectbesluit Thorn Wessem

Voorstel

1. de wijzigingen vaststellen ten opzichte van het vastgestelde VKA van 16 maart 2021;
2. het bijgevoegde ontwerp projectbesluit dijkverbetering Thorn-Wessem en de bijbehorende bijlagen vaststellen;
3. het ontwerp wijzigingsbesluit werkingsgebieden waterschapsverordening vaststellen met betrekking tot het project dijkverbetering Thorn-Wessem

Relatie met Bestuursprogramma 2023-2027

Het HWBP-programma Waterschap Limburg werkt, zoals opgenomen in het bestuursprogramma, aan een goede bescherming voor alle inwoners en ondernemers binnendijs tegen het overstromingsgevaar van de Maas. Met 'Maas 2050' voldoen alle waterkeringen in 2050 aan de wettelijke normeringen.

Dit doet zij door het voorbereiden, uitwerken en realiseren van de urgente HWBP-dijkversterkingsopgaven. De aanpak van het dijkversterkingsprogramma is gericht op nauwe samenwerking, consultatie en co-creatie met de omgeving en andere overheidspartners. Het HWBP werkt hierbij toekomstbestendig en gebiedsgericht. Deze manier van werken sluit ook aan op het gedachtegoed van de nieuwe Omgevingswet die per 1 januari 2024 is ingegaan.

Bestuurlijke samenvatting

In 2021 is het Voorkeursalternatief (VKA) vastgesteld voor het project Thorn-Wessem. Inmiddels zijn er nadere onderzoeken gedaan, is de aanbesteding voor het twee-fasen contract afgerond en het ontwerp verder uitgewerkt. De ontwerpplannen in de planuitwerkingsfase hebben geleid tot nieuwe inzichten waardoor enkele wijzigingen in het VKA worden voorgesteld. Verder heeft dit ontwerpproces geresulteerd in onderliggend ontwerp projectbesluit. In dit voorstel worden de

wijzigingen ten opzichte van het VKA, het benodigde ontwerp projectbesluit en het ontwerp wijzigingsbesluit werkingsgebieden op basis van de Waterschapsverordening toegelicht.

Het dijktraject Thorn-Wessem begint bij de aansluiting op de grens met België bij Thorn en loopt tot de verholten kering bij de A2. Het bestaat uit een groene dijk en een harde kering langs de Maasboulevard in Wessem. De huidige kering is 5.280 meter lang en is afgekeurd op hoogte en sterkte. Het gehele dijktraject van Thorn-Wessem is gemiddeld 1,5 meter te laag om te voldoen aan de wettelijke normen voor 2050. Lokaal varieert de afwijking sterk.

Het versterken van de primaire waterkering in Thorn-Wessem vormt de aanleiding van dit project. In aanvulling op de *dijkversterkingsopgave* van het HWBP spelen in Thorn-Wessem nog twee opgaves die het waterschap in samenhang en in samenwerking met medeoverheden aanpakt.

1. De *systeemopgave* houdt in dat de dijk zo ontworpen wordt dat bij extreme piekafvoeren de dijk niet faalt op sterkte, maar dat bij piekafvoer in het middengebied water over de kruin van de dijk kan stromen. Op deze wijze draagt de dijk en het achterliggend landelijk gebied tijdens piekafvoeren bij aan een waterstandsraling als onderdeel van het grotere geheel aan systeemmaatregelen in het Maasdal.
2. Tevens is er in het project sprake van een *beekherstelopgave*. Als gevolg van het versterken van de dijk moet de Thornerbeek, waar deze parallel aan de dijk ligt, worden verlegd. Deze beekverlegging gaat samen met natuurherstel, waarmee invulling wordt gegeven aan de eisen die volgen uit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW).

Voorlopig ontwerp (VO) Thorn-Wessem

Wijzigingen ten opzichte van het voorkeursalternatief

In de planstudie fase zijn enkele wijzigingen doorgevoerd ten opzichte van het vastgestelde voorkeursalternatief (bijlage 1). Het gaat hierbij om de hoogte van de harde kering bij de Maasboulevard (bijlage 2), de beekmonding van de Thornerbeek, het aangepast tracé Thornerbeek langs het Meggelveld met een verbreed profiel van 50 meter en de realisatie van de ambitie voor een beekdal van 50 meter breed voor de Thornerbeek. De wijzigingen zijn doorgevoerd in het voorliggende ontwerp projectbesluit. In bijlage 3 worden de wijzigingen beschreven en hieronder kort toegelicht:

Adaptief bouwen, Maasboulevard Wessem:

Voor de hoogteopgave van de waterkering is in het VKA ruimte gelaten om af te wijken van de standaard zichttermijn van 100 jaar hoogwaterveilig bij een harde kering (ook wel adaptief bouwen genaamd). Het projectteam heeft de optie tot adaptief bouwen met een ontwerp-levensduur van 50 jaar onderzocht en voorgelegd aan het dagelijks bestuur. Deze heeft op 15 april 2025 ingestemd met het adaptief bouwen van de harde kering in het dijktraject Thorn-Wessem langs de Maasboulevard.

Vervallen lokstroom/ laagkade, Beekmonding Thornerbeek:

In het VKA was de veronderstelling dat met een lokstroom de 'visoptrekbaarheid' van de Thornerbeek zou verbeteren. Bij nader onderzoek in de planuitwerkingsfase blijkt dat deze lokstroom geen ecologische meerwaarde creëert. Daarom is besloten de lokstroom te laten vervallen.

Aangepast tracé Thornerbeek langs het Meggelveld met een verbreed profiel van 50 meter:

Daar waar de Thornerbeek parallel aan de Meggelsveldweg loopt (dijktracé D) zal de beek in een oude Maasmeander liggen die een laagte in het landschap vormt. Door de aanwezige laagte past de afvoer hier niet binnen een profiel van 25 meter breed, waardoor een verbreed profiel van 50 meter is aangehouden.

Realisatie ambitie beekdal van 50 meter, Thornerbeek:

De Thornerbeek dient na realisatie te voldoen aan de criteria van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Het VKA gaat uit van een beekdal van 25 meter breed. Aanvullend is in het VKA een ambitie uitgesproken voor een beekdal van 50 meter om het systeem ecologisch robuuster te maken. Het projectteam is voornemens de 50 meter ambitie te verwezenlijken middels minnelijke verwerving van de benodigde grond. Deze opties worden separaat voorgelegd aan het Dagelijks bestuur middels het voorstel "Beekdal brede benadering Herinrichting Thornerbeek P316101 en financiële consequentie".

Ontwerp projectbesluit

Het nadere ontwerpproces en de inbreng van de relevante stakeholders in de planuitwerkingsfase hebben geleid tot een uitgewerkt ontwerp dat nu kan worden vastgesteld. Het ontwerp projectbesluit is terug te vinden in bijlage 4.

Ontwerp wijziging werkingsgebieden Waterschapsverordening

Parrallel aan het ontwerp projectbesluit wordt het ontwerp werkingsgebieden Waterschapsverordening (bijlage 5) in procedure gebracht, zodat het juiste beheer en bescherming gewaarborgd kan worden. Het voorgestelde ontwerp projectbesluit en de ontwerp wijziging werkingsgebieden zijn nodig om de realisatie van het project Thorn-Wessem mogelijk te maken binnen de daarvoor geldende termijn.

Beoogd effect

Het ontwerp projectbesluit, inclusief de wijzigingen ten opzichte van het VKA, en het ontwerp besluit wijziging werkingsgebieden hebben tot doel het mogelijk maken van de dijkversterking en het Beekherstel in het project Thorn-Wessem. Met de wijziging adaptief bouwen komen we deels tegemoet aan de wens van de omgeving. Door het laten vervallen van de lokstroom wordt een kostbare maatregel, die achteraf gezien weinig oplevert, teruggetrokken. Met een verbreed profiel van 50 meter in beektracé D wordt benodigde afvoercapaciteit gecreëerd. Door het realiseren van de 50 meter ambitie wordt de Thornerbeek ecologisch robuuster.

Duurzaamheid

Het versterken van onze dijken is een wettelijke opgave, waarbij voldaan moet worden aan de norm in 2050. Gezien de enorme omvang is de periode tot 2050 nodig om deze opgave beheerst en gefaseerd te kunnen uitvoeren.

De basis voor duurzaamheid in het HWBP WL zijn de duurzaamheidsdoelen WL (nota Samen Duurzaam), het kader voor Ruimtelijke kwaliteit HWBP en het projectenboek HWBP. De geplande aanpassingen zijn, overeenkomstig deze documenten en volgens de landelijke leidraden, robuust en toekomstbestendig en met respect voor de ruimtelijke kwaliteit ontworpen. Concreet betekent dit onder andere dat rekening is gehouden met klimaatontwikkeling (hogere waterstanden). Door in het ontwerp al rekening te houden met het slim combineren van werkzaamheden en het toepassen van gebiedseigen grond ontstaan voordelen. Dit zorgt voor minder hinder; grond die op de ene locatie wordt afgegraven, wordt verderop gebruikt voor de aanleg van de dijken. Zo is er veel minder transport nodig. Dit leidt tot aanzienlijke reductie van de uitstoot van CO2 en het maakt dat dit project aansluit bij het duurzaamheidsbeleid van WL.

Argumenten

Het voorgestelde ontwerp projectbesluit en de ontwerp wijziging werkingsgebieden voldoen aan de uitgangspunten/kaders/normen van de dijkversterking, -verlegging:

Voor de dijkversterking zijn wettelijke normen vastgesteld. Het ontwerp dat als basis dient voor het ontwerp projectbesluit en de ontwerp wijziging werkingsgebieden voldoen aan deze kaders, uitgangspunten en normen.

Het voorgestelde ontwerp projectbesluit en de ontwerp wijziging werkingsgebieden passen binnen de beleidskaders van Waterschap Limburg, provincie Limburg, gemeente Maasgouw en Rijkswaterstaat.

In de toelichting van het ontwerp projectbesluit wordt op de verschillende beleidskaders vanuit Waterschap Limburg, provincie Limburg, Rijkswaterstaat en/of gemeente Maasgouw ingegaan, waaruit blijkt dat aan deze beleidskaders wordt voldaan.

Het ontwerp van de dijk in Thorn-Wessem heeft maatschappelijk draagvlak:

Op basis van vele keukentafelgesprekken, ontwerp sessies, overleggen met omgevingswerkgroep is in samenwerking met de bestuurlijke partners een ontwerp ontstaan, dat draagvlak heeft in Thorn-Wessem, met uitzondering van de verhoging van de harde kering aan de Maasboulevard in Wessem. In het ontwerp van de harde kering zijn maatregelen opgenomen om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen (adaptief bouwen).

Op basis van de geldende regelgeving is het noodzakelijk om voor de uitvoering van het werk een projectbesluit te laten vaststellen. Deze ligt nu in ontwerp aan u voor. De reden daarvoor is drieledig:

- Voor de realisatie van het project Thorn-Wessem zijn verschillende publiekrechtelijke besluiten dan wel vergunningen benodigd. Te weten een projectbesluit, een MER, wijziging werkingsgebied waterschapsverordening, omgevingsvergunning voor activiteiten in beperkingengebieden in beheer bij het Rijk, een omgevingsvergunning kappen van bomen en een omgevingsvergunning voor een flora en fauna activiteit, als zogenaamde hoofdbesluiten. Een omgevingsvergunning voor een Natura 2000 activiteit is niet benodigd. De overige benodigde uitvoeringsbesluiten worden parallel aan het ontwerp projectbesluit door de aannemer van het werk geregeld.
- Vanuit de Omgevingswet is aangegeven dat coördinatie van besluiten het uitgangspunt is. Hierbij wordt beoogd om zo veel mogelijk hoofdbesluiten in één keer te coördineren zodat voor bewoners, ondernemers of andere belanghebbenden het duidelijk is dat er één procedure is met één loket (Provincie Limburg) en één beroepsmogelijkheid. Voor deze fase van het project hebben we de intentie de volgende hoofdbesluiten en vergunningen gecoördineerd in te brengen: ontwerp projectbesluit met als bijlage de MER, omgevingsplan, ontwerp omgevingsvergunning kappen van bomen. Het concept omgevingsvergunning voor flora en fauna wordt later ter inzage gelegd met als doel weer gelijk op te lopen als alle definitieve hoofdbesluiten ter inzage worden gelegd.
- Met deze hoofdbesluiten en daarin de toets op uitvoerbaarheid wordt ook duidelijk wie het beheer houdt en krijgt na realisatie.

Integriteitsaspecten

Ten aanzien van integriteit hebben we verschillende criteria beoordeeld (ontleend aan de Gedragscode openbaar bestuur) en komen we tot de conclusie dat we conform die criteria handelen.

De criteria waar we op getoetst hebben zijn:

1. Verantwoordelijkheid en legitimiteit
2. Transparantie
3. Behoorlijke contacten met burgers
4. Zorgvuldigheid
5. Toepassing wettelijke aanbestedingsregels en vigerend inkoopbeleid

Als Waterschap Limburg hebben wij de verantwoordelijkheid om binnen het wettelijk handelingskader de dijkversterkingsopgave uit te voeren. De plannen zijn opgesteld conform de Omgevingswet waarmee de verantwoordelijkheid en legitimiteit is geborgd. Het waterschap ziet toe op een zorgvuldig en transparant (besluitvorming)proces. Hierbij wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met belanghebbenden en worden de genomen besluiten nader toegelicht.

Risico's en Beheersmaatregelen

Er heeft een risicoanalyse plaatsgevonden waarbij een aantal risico's geïdentificeerd is en vastgelegd in een risicodossier. We signaleren hierbij geen in het oog springende risico's met betrekking tot de uitvoerbaarheid en maakbaarheid van het project. Wel zien we vier risico's die vrij generiek zijn en die zich ook bij andere projecten voordoen.

Onderstaand zijn, in willekeurige volgorde, de meest relevante risico's voor de vaststelling van het ontwerp projectbesluit Thorn-Wessem en daarbij behorende beheersmaatregelen opgenomen:

1. **Risico:** Het ontwerp projectbesluit levert zienswijzen op die ertoe leiden dat het ontwerp gewijzigd dient te worden.
Beheersmaatregel: Er is al vroeg gestart met het participatieproces. Waar mogelijk zijn we betrokkenen tegemoet gekomen in hun wensen. Desondanks kunnen we niet aan alle wensen voldoen. In Wessem blijft men voorstander van een zelfsluitende kering. Met de adaptieve aanpak van de harde kering hebben we wel gehoor gegeven aan wat er leeft in Wessem en hebben wij het vertrouwen dat dit bij een mogelijke zienswijze/beroep wordt herkend door de Raad van State als een zorgvuldig doorlopen proces. Verwacht wordt dat er zienswijzen/beroepen worden ingebracht.
2. **Risico:** Tijdige beschikbaarheid gronden voor de dijk: Naar aanleiding van het ontwerpproces zijn in de loop der tijd aanpassingen gedaan op het ontwerp. Door wijzigingen in het ruimtebeslag loopt het grondverwervingsproces niet overal gelijk op. De inzet is erop gericht te komen tot tijdige minnelijke overeenstemming.
Beheersmaatregel: Indien nodig kunnen instrumenten zoals gedoogplicht of onteigening worden ingezet. Onder de omgevingswet is het proces gewijzigd en kan dit een langere doorlooptijd hebben. Door flexibiliteit te houden in de uitvoeringsplanning wordt dit risico deels gemitigeerd. Daarnaast kan de beschikbaarheid van ruilgrond het grondverwervingsproces positief beïnvloeden. Hiervan is echter op dit moment nog geen sprake.
3. **Risico:** beschikbaarheid van de gronden voor de beek: Ondanks dat het grondverwervingsproces naar verwachting verloopt blijft het verwezenlijken van het 50 meter breed beekdal afhankelijk van de aard en omvang van de minnelijke verwerving. Van de 8 dossiers voor het 50 meter brede beek profiel is met 3 grondeigenaren reeds overeenstemming. Vastgoed verwacht rond januari 2026 volledige duidelijkheid te hebben op aan te kopen gronden.
Beheersmaatregel: geen van de overgebleven grondeigenaren staat afwijzend tegenover verkoop. We blijven dan ook investeren in de contacten met de grondeigenaren. Tevens geven WL ecologen aan dat ook met het realiseren van een groot deel van de extra 25 meter de KRW-doelstelling bereikt zal worden, mede omdat op een derde van het traject nu al (in het geldende VKA) de 50 meter wordt gerealiseerd.
4. **Risico:** In de realisatiefase kan, voor op dit moment onbekende spots, de aannemer vervuilde grond of andere vondsten aantreffen die negatief doorwerken op de planning en kosten van het te realiseren project.
Beheersmaatregel: In overleg met de aannemer beschouwen of aanvullend onderzoek meerwaarde biedt.

5. Risico: Aan de Maasboulevard is het inbrengen van damwanden voorzien. Nadelige omstandigheden in de ondergrond kunnen hun weerslag hebben op de planning en kosten van het te realiseren project.
- Beheersmaatregel: conditioneringsonderzoeken vinden plaats. Daarnaast is aanvullend onderzoek nodig om vast te stellen op welke wijze op deze locatie de damwanden op diepte kunnen worden gebracht.

Consequenties Informatievoorziening

In de planning en uitvoering van dit project hanteren we het uniform begrippenkader van de watersector zodat we met elkaar dezelfde taal spreken. Communicatie en interactie met de omgeving doen we op basis van actuele authentieke gegevens uit de basisregistraties. Alle documenten, correspondentie en publicaties met betrekking tot dit ontwerp-projectbesluit en het wijzigingsbesluit werkingsgebieden borgen we in ons zaakstelsel GoverMaxx, zodat onze besluiten traceerbaar zijn en we aan de wettelijke bewaar- en vernietigingstermijnen kunnen voldoen.

De wijziging in de werkingsgebieden en de overeengekomen onderhoud- en bedieningsplichten leveren we aan bij ons Dataloket ter verwerking in de kernregistratie. Het geodetisch inmeten van het projectgebied en -resultaten doen we in samenwerking met team Data. Metingen van de waterkwaliteit of -kwantiteit doen we in samenwerking met team Monitoring. We nemen onze verantwoordelijkheid als bronhouder van de BRO en de BGT door tijdige aanlevering van de vereiste gegevens.

Financiële consequenties

Na positieve besluitvorming op het voorstel 'Beekdal brede benadering Herinrichting Thornerbeek P316101 en financiële consequentie' dd 14 oktober 2025, is er dekking voor het ontwerp projectbesluit, onder de voorwaarde dat het AB op 26 november instemt met het voorstel om het investeringskader in de meerjarenbegroting 2026-2031 te verruimen.

. De financiële consequenties voor de hoogwaterveiligheidsopgave zijn verbonden aan de aanvraag van de HWBP-subsidie voor de realisatiefase en de af te sluiten realisatieovereenkomst. Deze volgt nog en wordt in een separaat DB-voorstel behandeld.

Vervolg

Na vaststelling van het Ontwerp Projectbesluit Thorn-Wessem en ontwerpwijziging werkingsgebieden zijn de volgende acties voorzien:

- Bekendmaking van de ontwerpbesluiten op 30 oktober;
- Start terinzagelegging op 31 oktober (6 weken) met de mogelijkheid voor het indienen van zienswijzen;
- De zienswijzen worden beoordeeld en beantwoord.
- Met de beoordeling worden mogelijk ontwerpbesluiten aangepast of aangevuld;
- Definitieve besluitvorming vindt plaats;
- De besluiten worden opnieuw ter inzage gelegd met de mogelijkheid van het indienen van beroep.

Communicatie

In nauw overleg met Provincie Limburg vindt communicatie over de bekendmaking en dergelijke plaats. Eind november 2025 wordt een inloopbijeenkomst georganiseerd om bewoners, bedrijven en belangengroepen te informeren over de gecoördineerde procedure, de ontwerpbesluiten en de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen.

Bijlage

1. Vastgesteld Voorkeursalternatief Thorn-Wessem van 16 maart 2021
2. DB- besluit Adaptief Bouwen van 15 april 2025
3. Wijzigingen ten opzichte van het vastgestelde VKA
4. Ontwerp projectbesluit dijkverbetering Thorn-Wessem
5. Ontwerpbesluit wijziging werkingsgebieden Waterschapsverordening Thorn-Wessem

De secretaris-directeur,

ir. E.J.M. Keulers MMO